

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתעז

עש"ק פ' תזריע, פ' החודש,

מבה"ח ניסן ה'תשע"א

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ואחת שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"ח שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הו"ח ר' משה הכהן בן מוגריט שיחי' דוויק
לרגל יום ההולדת שלו, ביום כ"ט אדר
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ד

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

* * *

לזכות

החייל ב"צבאות השם" מנחם מענדל שי'
ליום הולדתו השביעי לאויש"ט,
בש"ק פ' תזריע, ז"ך אדר שני,
ה' תהא שנת עשירות ואושר - שנת "ביאת משיח"

ולזכות

אחיותיו החיילות ב"צבאות השם"
נשמה ברכה, עליו בלא ואמונה ליבא תחינה
ולזכות הוריהם

הו"ח ר' יהונתן חיים וזוגתו מרת שרה רחל שיחיו נסים

*

נדפס ע"י זקניהם

הו"ח ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

* * *

לזכות

הו"ח ר' יצחק בן חנה שיחי' וויינער
לרגל יום ההולדת שלו, ביום כ"ט אדר
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ד

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף אר"י לייב ז"ל ופאולין רות ב"ר יצחק ע"ה
ולע"נ ר' יוסף אר"י לייב ב"ר משה באר ז"ל מרת חש"א ב"ר נטע אורי הכהן ע"ה
ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ יוסף ב"ר אר"י ע"ה
ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

מוכרחים לסמוך על הלומד

בקשר עם פ' החודש ועם חודש ניסן, מובא בזה צילום נדיר מהערת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לעורכי המאמר ד"ה החודש הזה גו' ה'תשל"ז (המאמר (וחלק ממענה זה) נדפס בסה"מ תשל"ז ע' 177)

להלן פענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

- בגט שהמדובר באיש א' ובמעשה א' ובפעולה אחת – וצריך באוֹרְעֵנֶן עֵרְעוּר וכו' – חוזרים בכל פעם על כל הג' ביטויים וכו' והדיוקים.
- במאמר שתוכנו דְעִילוּי ר"ח ניסן הוא מסוכ"ד ועד רכ"ד – עִילוּי דְשֵׁם הוּי' (למטה מה"א אחרונה דהוּי' דלתתא) ועד – כתר (קוצו של יו"ד דהוּי' דלעילא).
- בחלקו מדובר בדרגא פ' ובחלקו – בדרגא אחרת, בכללות או בפרטות וכו' ומוכרחים לסמוך על הלומד – [?] באם ירצה.
- להעיר מפרש"י דפרשתינו (לה, יג) – ומדובר [?] אחד [?] דברים הרבה.

לזכות הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוג' מרת נחמה פייגא שיחיו וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובניהם: נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי ש' לאבוקבסקי מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחוה מוסיא שיחיו שגלוב

מוקדש לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ת ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מהי התועלת שמדברים עוד הפעם ועוד הפעם על-דבר הגאולה?

למרבה הצער והכאב וכו' – הטענה היא על העדר הפעולה לגמרי, שהרי גם "אצבע קטנה" לא נקפו! ● גם כאשר מנגנים וצועקים כו' ע"ד הגאולה, הן ע"י הדיבור והניגון בפה והן עי"ז שמטפחין בידיים – אין זה אלא מן השפה ולחוץ, וכנראה, גם מן הידיים ולחוץ... ● מכיון שמדובר אודות ענין של פיקוח-נפש, הרי, חובה לעשות את הכל גם על הספק וספק ספיקא, אפילו אלף ספיקות! ולכן, ממשיכים לדבר בזה מתוך עקשנות כו', שמא כולי האי ואולי יפעלו הדברים פעולתם ● משיחת ש"פ ויק"פ, כ' החודש, מבה"ח ניסן ה'תשמ"ז – בלתי מוגה

ובפרטיות יותר, "השטורעם" ע"ד הגאולה הוא – הן בנוגע לכך שבודאי הגיע כבר זמן הגאולה, והן בנוגע לכך שהגאולה צריכה להיות בפועל ובפשטות ממש, אשר, ב' ענינים אלו מודגשים גם בגאולה ממצרים, ועד"ז בנוגע לגאולה העתידה, כדלקמן.

ב. בנוגע לזמן הגאולה:

אודות זמן הגאולה – אמרו חז"ל⁴ "כיון שהגיע הקץ לא עיכבן המקום כהרף עין". והחידוש שבזה – ע"פ ביאור כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵ בפירוש מאמר ההגדה "ברוך הוא שהקב"ה חישב את הקץ לעשות", דלכאורה,

א. ענינו המיוחד של ר"ח ניסן הוא – ענין הגאולה, כמארז"ל¹ "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר² כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ומזה מובן שבעמדנו בשבת מברכים ר"ח ניסן, שבו נמשכת הברכה לר"ח ניסן – צריכה להיות הדגשה מיוחדת ו"שטורעם" מיוחד בנוגע לענין הגאולה, "בניסן עתידין ליגאל"³.

(1) שמו"ר פט"ו, יא.
(2) מיכה ז, טו.
(3) ר"ה יא, רע"א.

(4) מכילתא ופרש"י בא יב, מא. מכילתא שם, מב.
(5) סה"מ תש"ח ע' 151.

מהו העילוי והשבח בקיום ההבטחה ("ברוך שומר הבטחתו לישראל") לגאול את ישראל? והביאור, "דהנה נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים", ע"י עבודת הבירורים של התחתונים, שיש לו ית' כביכול תענוג גדול בעבודה זו, וא"כ הרי ח"ו ה' יכול להיות ענין זה בלי קץ וגבול, הנה זהו השבח וההילול ברוך הוא שהקב"ה חשב את הקץ לעשות, שיהי' קץ וגבול לעבודת הבירורים שבדרך מלחמה בגלות ובשעבוד".

ובפרטיות יותר:

איתא בכתבי האריז"ל⁶ שבגלות מצרים ביררו ישראל ר"ב ניצוצים מרפ"ח הניצוצים שנפלו בשבירת הכלים כו', שזהו מ"ש⁷ "וגם ערב רב עלה אתם", ר"ב ניצוצים, ולא נשאר לברר כי אם פ"ו ניצוצים, בגימטריא "אלקים".

והגע עצמך:

העבודה דבירור הניצוצים שנפלו בשבירת הכלים דעולם התווה היא – תכלית ומטרת בריאת סדר ההשתלשלות דעולם התיקון, ובגלות מצרים פעלו ישראל את עיקרה ורובה של עבודה זו, ר"ב ניצוצים מתוך רפ"ח ניצוצים.

ומכיון שכן, הרי, אילו ה' הקב"ה מעכב את ישראל בגלות מצרים עוד משך זמן – היו משלימים את בירור כל רפ"ח הניצוצים דעולם התווה, אשר, עי"ז היתה נשלמת תכלית ומטרת הבריאה.

ואעפ"כ, "כיון שהגיע הקץ לא עיכב המקום כהרף עין" – בהתאם לרצונם של ישראל, שטענו, שמוותרים על ההבטחה ד'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"⁸ (ה"רכוש" דבירור ניצוצי הקדושה), מכיון שרוצים לצאת

בעצמם מהגלות ("ולואי שנצא בעצמנו") תיכף ומיד⁹, "דאלאי גלות"!!!... ואכן פעלו זאת, כאמור, ש"לא עיכב המקום כהרף עין".

ג. ובנוגע לאופן הגאולה:

הגאולה ממצרים היתה גאולה בפועל ובפשטות – לא רק גאולה בנוגע למעמד ומצב הרוחני וכיו"ב, כי אם, גאולה כפשטה ממש, שכל בני" יצאו מארץ מצרים כדי ללכת לקבל את התורה [כמ"ש¹⁰ "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", אשר, נוסף לכך שקבלת התורה היא "הזכות העומדת לישראל"¹¹ לצאת ממצרים, הרי, גם התכלית והמטרה דיצי"מ היא – קבלת התורה], ותיכף ומיד – להכנס לארץ ישראל, כמ"ש¹² "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים וגו' והבאתי אתכם אל הארץ".

ונקודת הענין – שלפני היציאה ממצרים היו כבר בני" במעמד ומצב נעלה כו', ואעפ"כ, ה' צורך בגאולה כפשטה ממש:

בנוגע לשעבוד מצרים – הרי "בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים"³, כלומר, חצי שנה לפני יציאת מצרים לא ה' כבר שעבוד מצרים.

ולא עוד, אלא שלאחרי כן ניתוסף עוד יותר בביטוש דמצרים ע"י המכות כו', עד להתראה ע"ד מכת בכורות, אשר, מלבד הביטוש בעצם ההתראה על המכה הכי קשה, ה' בה ביטוש מיוחד בנוגע לפרעה מלך מצרים – שאמר לו משה "וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוּו לי" (כולל "פרעה בעצמו")¹³, אשר, דברים אלו שמע פרעה מלך מצרים, "געהערט און דעהערט"...

(9) ברכות ט, סע"א ואילך.

(10) שמות ג, יב.

(11) פרש"י עה"פ.

(12) וארא ו, ו-ח.

(13) בא יא, ח ובפרש"י.

ליהודי יש כח על-טבעי

[. .] מזה מובן הכוחות הנפלאים שנותנים ליהודי דוקא בזמן הגלות, ועאכו"כ בעקבתא דעקבתא דמשיחא, כאשר גם מצד הטבע (טבע הזמן דשיתא אלפי שנין דהוה עלמא) כבר "כלו כל הקצין", ונמצאים בזמן קצר ממש לפני הגאולה [נוסף לזה שכל כוונת הגלות (גולה) היא בכדי לגלות בו את האל"ף דאלופו של עולם, ושמה יהי' "גאולה"].

עאכו"כ (שנוסף להזמן עצמו, הרי זה) לאחרי ריבוי העבודה דבני" במשך כל הדורות (ובאופן דיגיעה, שזה עצמו מביא "ומצאת", מציאה שלא בערך להגיעה), ומתוך מסירות נפש שלמעלה מדרך טבע העולם, ובזה גופא – ניתוסף חידוש בחודש ניסן מדי שנה בשנה, אלפי שנים מאז שנאמר בפעם הראשונה "החודש הזה לכם" – שע"י העבודה כבר זיכנו וביררו את הגשמיות (ועאכו"כ שביטלו את חומריות העולם, ע"י הגברת הצורה על החומר), ועשו מגשמיות רוחניות – הרי בודאי ובודאי שעכשיו בנקל יותר ליהודי לעשות עבודתו למעלה מדרך הטבע, ובאופן נעלה יותר מכל הדורות שלפנ"ז.

(משיחת ש"פ תזריע, ג' ניסן ה'תשמ"ט – מוגה, תרגום מאידית)

העילוי שבלימוד תניא ברדיו

כמדובר כמ"פ אודות גודל העילוי בלימוד התניא על גלי הרדיו – שע"ז נפעל כללות הענין דהפצת מעיינות החסידות בכל העולם כולו, ובאופן שבאותו רגע שלומדים בספר התניא שומעים זאת בכל מקום, היינו, שלא צריכים להמתין כדי הילוך מיל וכיו"ב, אלא ענין זה נפעל ברגע כמימרא.

וענין זה קשור במיוחד עם ביאת משיח צדקנו – שהרי היות שרוצים "משיח נאו", מובן, שגם ההכנה לביאת המשיח (ע"י הפצת המעיינות – לימוד ספר התניא) צריכה להיות באופן כזה – "נאו", ברגע כמימרא.

(משיחת ש"פ תזריע, טו' ה'תשמ"ב – בלתי מוגה)

קריאת עיתונים – עוד ראוי לחשכת הגלות

[. .] כיון שנמצאים עתה בימי הגלות האחרונים, אזי ידוע (מה שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר) – שממש לפני תחילת אור הבוקר, החושך הוא בתוקף יותר מבשאר הלילה.

ולכן בימי הגלות האחרונים ישנם ענינים מבהילים אצל בני ישראל שמעולם לא היו, ומבני" זה "נשתלשו מהן" גם לעולם ובגוים, וכאמור, הרי כל אחד קורא היום את העיתונים ("פייער'ס"), ושם רואה מה קורה בעולם – שהא גופא, מה שכל אחד קורא היום עיתונים, גם מראה על החושך כפול ומכופל שישנו אצל בני ישראל.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ תזריע, פ' החודש ה'תשמ"א – בלתי מוגה)

(6) כנפי יונה ח"ג סנ"ו. הובא במגלה עמוקות אופן נח. וראה תו"א בא ס, ג. ובכ"מ.

(7) בא יב, לח.

(8) לך לך טו, יד.

ואנן חסידים נעני' אבתרייהו

[. .] ומודגש עוד יותר בשמו של משיח (הגואל) שנקרא בשם מצורע¹ – "מצורע של בית רבי", ש"יתיב ביני' עניי סובלי חלאים", "מנוגעים, והוא נמי מנוגע" – **שמיחה נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות**, ובמצב של גלות, שסובל תחלואי הגלות [כהמשך הגמרא² "אמר רב אי מן חייא הוא כגון רבינו הקדוש", "אם משיח מאותן שחיין עכשיו³ ודאי היינו רבינו הקדוש⁴, דסובל תחלואים וחסיד גמור הוה⁵], ומצפה בקוצר רוח ובכליון עינים⁶ להתגלות (מההעלם בזמן ומצב הגלות), דמלך המשיח גואל את ישראל בגאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי' גלות, כפס"ד הרמב"ם⁷ "יעמוד מלך מבית דוד וכו'".

(מתוך שיחת ש"פ תזו"מ ה'תנש"א - מוגה)

שנאמר כי רחק ממני מנחם משיב נפשי". וראה גם ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד. איכ"ד פ"א, נא. וראה לקוטי לוי"צ על מארז"ל ע' קו ש"כל הדעות אמת הם ואלו ואלו דא"ח", עיי"ש.

ואנן (חסידים) נעני' אבתרייהו (בנוגע לרבותינו נשיאינו, ובפרט כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו) – יוסף שמו, שנאמר "יוסף אדני- שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", יצחק שמו, שנאמר "אז ימלא שחוק פינור".

5) פרש"י שם. – וע"ש זה נקרא "חיוורא (מצורע) דבי רבי", "ע"ש רבינו הקדוש שנקרא רבי. . שה' סובל תחלואים ויסורים כמוהו" (חדא"ג מהרש"א שם).

6) שלכן "שרי חד ואסיר חד (מתיר נגע ומקנחו וקושרו מתיר האחר ועושה כן, ואינו מתיר שני נגעים יחד (כשאר הסובלי חלאים שיושב ביניהם)), אמר דילמא מבעינא דלא איעכב (אי בעי לי לצאת ולגאול את ישראל לא איתעכב כדי קשירת שני נגעים) – סנהדרין שם ובפרש"י.

7) שבהערה 3.

1) ראה אוה"ת נ"ך (ע' צג) שהטעם שמיחה נקרא "חיוורא דבי רבי", הוא, לפי ש"בחרת עזה כשלג. . . (היא) הלעו"ז דענג העליון לבושי' כתלג חיוור, וע"כ משיח שהוא גילוי פנימיות עונג העליון **סובל הנגע בכדי שעי"ז יומשך העונג** כתלג חיוור".

2) סנהדרין צח, ב.

3) וע"פ פס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספ"א) "ואם יעמוד מלך מבית דוד כו'" – היינו שהוא כבר מלך.

4) ושם (בהתחלת הסוגיא): "דבי רבי שילא אמרי שילא שמו, שנאמר עד כי יבוא שילא, דבי רבי ינאי אמרי ינון שמו (כמו ינאי, כל אחד ה' דורש אחר שמו*)", שנאמר יהי שמו לעולם לפני שמש ינון שמו, דבי רבי חנינה אמרי חנינה שמו, שנאמר אשר לא אתן לכם חנינה, ויש אומרים מנחם בן חזקיהו** שמו,

(* פרש"י שם. - ולהעיר מדויק לשון פרש"י "כל אחד ה' דורש אחר שמו" (ולא שהתלמידים חידשו ששמו כשם רבם).

(** כ"ה "בן חזקיהו" בדפוסים שלפנינו, ובירושלמי ואיכ"ר: "מנחם" סתם. - ולהעיר פרש"י מעתיק תיבת "מנחם", ומוסיף "בן חזקיהו". וכנראה שצ"ל בפרש"י "ה"ג בן חזקיהו", אלא שהבחור הונצער "תיקו" והמס' "ה"ג" ועצ"ע.

מדור "זמן הגאולה" מוקדש

לע"נ הרה"ח הרה"ת ר' יעקב זלמן חיים בהרה"ח ר' אברהם מרדכי לוי יצחק ע"ה **סעמיועלס**

נלב"ע ביום כ"ג כסלו ה'תשמ"ו - ת.נ.צ.ב.ה.

ולזכות זוג' - תבלחט"א - מרת רחל תחי', ולזכות בניהם ובנותיהם: מרת בת **שבע** דבורה ובעלה הרה"ת ירוחם פישל גדלי' הכהן ש"י **בראנשטיין**, מרת גיטל מלכה ובעלה הרה"ת **אברהם ישראל** ש"י **ביסטרזיצקי**, הרה"ת **שמואל מאיר** וזוג' מרת נחמה ש"י **סעמיועלס**, הרה"ת **יוסף יצחק** וזוג' מרת **מרים קיילא** ש"י **סעמיועלס**, וכל בני משפחתם שיחיו

לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש

ומכיון שכן, היו ישראל יכולים להמשיך ולהשאיר במצרים, בארץ גושן – במעמד ומצב של **חירות** משעבוד מצרים,

ופרעה ה' מסכים לכך – שהרי גם לאחר ש"בטלה עבודה מאבותינו" (ובמילא בטלה התועלת מעבודתם של ישראל), לא הסכים פרעה לשלחם מארצו, וטעם הדבר – **בפשטות** – בידעו ש"מברכתו של יעקב ואילך ה' פרעה בא אל נילוס והוא עולה **לקראתו** ומשקה את הארץ¹⁴, היינו, שהשפעת המזון לכל ארץ מצרים באה מברכתו של יעקב, ומזה הבין, שעצם העובדה שבנ"י יושבים בארצו פועלת המשכת ברכה כו' לארץ מצרים, עד לשלימות מלכותו באופן ד"מושל בכיפה¹⁵, ומכיון שכן, ה' מסכים לכל תנאי, ובלבד שבנ"י ישארו בארצו.

ואעפ"כ, הוצרכה להיות הגאולה ממצרים **כפשוטה ממש** – לא רק חירות משעבוד מצרים, אלא יציאה מארץ מצרים בפועל ממש.

ד. ויש להוסיף בזה:

נוסף לביטול שעבוד מצרים החל מר"ה, ניתוסף עילוי הכי גדול אצל בני" בר"ח ניסן – שנאמרה להם **פרשת החודש**, "החודש הזה לכם ראש חדשים וגו'", "**מצוה ראשונה שנצטוו ישראל**", עד כדי כך, שיש סברא בתורה ש"לא ה' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל¹⁶, היינו, התחלת ענין התורה.

[. .] ומכיון שכן, יכלו בני" להשאיר במצרים לא רק במצב של חירות משעבוד, אלא גם במצב שיש להם גם את התחלת העילוי דתורה, "**מצוה ראשונה שנצטוו ישראל**"

14) פרש"י יגש מז, יו"ד.

15) ראה מכילתא בשלח יד, ה. ועוד. וראה תו"ח לך לך צב, א.

16) פרש"י בהתחלת פירושו עה"ת.

(לאחרי שלימות הבירור והזיכוך ד"כור הברזל¹⁷).

ואעפ"כ, נגאלו ויצאו ממצרים לגמרי, גאולה ממצרים בפועל ממש, וטעם הדבר – מכיון שהיו צריכים לקבל את התורה ("בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה"), אשר, גם החידוש דמ"ת מתבטא בפעולת התורה בנוגע למעשה בפועל ממש, שהרי "קיים אברהם אבינו את התורה כולה עד שלא ניתנה¹⁸", "אברהם זקן וישב בישיבה", וכן יצחק ויעקב¹⁸, עד לתכלית העילוי דעבודתו של אברהם אבינו, "אברהם אוהבינו¹⁹", כולל העילוי ד"האבות הן הן המרכבה²⁰, אלא, שבמ"ת נתחדשה פעולת התורה בעולם **בפועל ממש**²¹, ובהתאם לכך, גם היציאה ממצרים (ההכנה למ"ת) הוצרכה להיות כפשוטה בפועל ממש.

ה. ומזה מובן גם בנוגע ליציאה מגלות זה האחרון – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות":

בנוגע ל**זמן** הגאולה – מכיון ש"כלו כל הקיצין²²", הרי, בודאי צריכה להיות הגאולה **תיכף ומיד**, "לא עיכבן המקום כהרף עין", ובלשון הידוע²³ – "**לאלתר** לגאולה", והרי הפירוש ד"לאלתר" הוא – לא מחר, אלא תיכף ומיד.

ובנוגע ל**אופן** הגאולה – לא רק ברוחניות כו', כי אם, גאולה האמיתית והשלימה **כפשוטה, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים**.

17) ראה תו"א יתרו עד, סע"א ואילך. ובכ"מ.

18) יומא כח, ב. קידושין פב, א – במשנה.

19) ישע"י מא, ח.

20) ב"ד פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

21) ראה לקר"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"נ. ועוד.

22) סנהדרין צז, ב.

23) ב"קול קורא" שנדפסו ב"הקריאה והקדושה"

דשנת תש"א, תש"ב. ועוד.

ובכל זה ישנו – כאמור – “שטורעם” מיוחד בש”ק זה, שבו מודגש ביותר ענינו של ר”ח ניסן – שבת מברכים ר”ח ניסן, פ’ החודש, ופרשת השבוע שבה מדובר ע”ד מעלת ר”ח ניסן – “ר”ח של גאולה”.

ו. אמנם, בכל האמור לעיל – מתעוררת שאלה:

מהי תועלת הדיבור בכל זה – לאחרי שכבר דובר בזה פעמים רבות, התועדות לאחרי התועדות כו’, וללא הזהה כלל, עד כדי כך, שלא נגע ולא פגע?!

מדברים ללא הרף ע”ד הגאולה – כמפורש בתושב”כ ותושבע”פ, ובלשון הרמב”ם²⁴ “שכל הספרים מלאים בדבר זה”, ומדגישים ש”כלו כל הקיצין”, עד לקץ האחרון שנתגלה ע”י כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו בהכרזתו הידועה “לאלתר לגאולה” – וללא כל תועלת!

למרבה הצער והכאב וכו’ – הטענה אינה על כך שהפעולה בזה אינה במלוא המרץ והחיות, אלא באופן ד”קדירא דבי שותפי”²⁵, שאינה דומה אופן הפעולה כשישנו שותף נוסף לגבי אופן הפעולה בדבר שהוא הבעה”ב היחידי;

הטענה היא על העדר הפעולה לגמרי – גם לא באופן של “קדירא דבי שותפי”, ואפילו לא באופן שיש שותפים רבים, שכל א’ מהם נוקף אצבעו, אפילו “אצבע קטנה”, שגם עי”ז יכולים להעלות אבן גדולה לירושלים כדי לעלות לרגל באופן ד”לא יראה את פני ה’ ריקם”²⁶ (כסיפור המדרש²⁷) – שהרי בנדוד”ד גם “אצבע קטנה” לא נקפו!

בענין זה נעשה כאו”א “עניו הכי גדול”, באמרו, “מי אני ומה אני”, ישנם גדולי ישראל,

(24) ה’ מלכים פ”א ה”ב.

(25) עירובין ג, סע”א. וש”נ.

(26) פ’ ראה טז, טז.

(27) קה”ר בתחלתו. וש”נ.

וכו’ וכו’, ובמילא, הוא מצדו יכול לשבת במנוחה “תחת גפנו ותחת תאנתו”, ולעסוק במשא ומתן כו’, באופן המותר ע”פ התורה.

ולא עוד, אלא שגם כאשר מנגנים וצועקים כו’ ע”ד הגאולה, הן ע”י הדיבור והניגון בפה והן עי”ז שמתפחין בידיים – אין זה אלא מן השפה ולחוץ, וכנראה, גם מן הידיים ולחוץ...

וא”כ, נשאלת השאלה, כאמור, מהי התועלת בכך שמדברים על זה עוד הפעם ועוד הפעם – מלבד ה”תועלת” שיתוספו ל”מדף” עוד כמה דפים (“פייזש’ס”) מרשימת הדברים, ובהדגשה – “דפים”, ולא “עמודים”, שכן, ענינו של “עמוד” הוא להעמיד את הדבר שעומד על גביו, משא”כ בנדוד”ד כו’. ופשוט, שאין כוונת הדיבור בשביל ה”תועלת” ד”אני את נפשי הצלתי”, בבחינת “א צדיק אין פעלץ”...

והמענה לזה – ע”פ פס”ד הרמב”ם²⁸ שעי”י קיום “מצוה אחת”, “הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה”, ובמילא, יתכן שדיבור זה גופא יהי “המצוה אחת” שעי”ז תבוא הגאולה האמיתית והשלימה.

ועוד וג”ז עיקר – ובהקדמה:

אי משום הא (שעצם הדיבור בזה יהי “המצוה אחת” שתביא את הגאולה) – יכולים להסתפק במחשבה בלבד, שהרי גם מחשבה טובה היא מצוה כמו דיבור טוב, וא”כ, כוונת הדיבור בזה היא – שמא כולי האי ואולי יפעלו הדברים על מישהו מהשומעים, שיתחיל לעשות משהו, ויעורר עוד כמה וכו’.

(והוסיף בחיך מר:) איני “תמים” כל כך לחשוב שבפעם הזו יפעלו הדברים את פעולתם... אבל, מכיון שמדובר אודות ענין של פיקוח-נפש, הרי, חובה לעשות את הכל

(28) ה’ תשובה פ”ג ה”ד.

והראי’ לכך, ממארז”ל⁴ “צדקה עשה הקב”ה עם ישראל שפיזרן בין האומות”!

כשיהודי נמצא בגלות הוא רק “קרוי” טמאה”

ד. עונים על-כך: לא! גלות היא דבר רע, שגרוע ממנה כבר לא יכול להיות!

כל ענין הגלות הוא מצד סיבה צדדית, והיא לא נוגעת (“דירט ניט אָן”) בעצם מציאותם של יהודים.

אסור, ח”ו, להודות להקב”ה על הגלות – צריך לתבוע מהקב”ה שיביא את משיח צדקנו ואת הגאולה האמיתית והשלימה בזריזות וכמה שיותר מהר!

ולא כאותם הטוענים שאלו הם עסקיו של הקב”ה, ובודאי שעם הזמן הוא יביא את משיח צדקנו, והם סומכים עליו; אנחנו (טוענים הם) צריכים רק ללמוד תורה ולקיים מצוות, לסמוך על הקב”ה ולא להתערב בעסקים שלו. [לטענתם:] גלות הוא דבר נורמלי ודבר טוב, ולכן אסור לבקש “ווי וואָנט משיח נא”.

אומרים להם – שבכל יום מימות החול מבקשים ג’ פעמים בכל ג’ התפלות – “ותחזינה עיינינו בשובך לציון ברחמים”, ו”את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח”, “כי לישועתך קוינו כל היום”, ועוד כמה פסוקים וביטויים, וכן “אחכה לו בכל יום שיבוא”.

וגלות הוא דבר נורא (“אָן אומגליקלעכע זאָך”), עד שמובא בספרים⁵ שעונש הגלות “שקול כמעט כצער מיתה” ר”ל! ואף יותר גרוע – שהרי זה הולך ונמשך ונהי’ יותר ויותר גרוע, ר”ל!

חושך הגלות כפול ומכופל עד-כדי-כך, שיתכן שיהיו יהודים אשר לא יתביישו מעצמם ויאמרו שגלות היא דבר טוב!

[. .] על מצב זה נאמר⁶: “אוי להם לבנים שגלו משולחן אביהם” – גם האבא רוצה להיות יחד עם הבן וגם הבן רוצה, באם רק אינו תועה, להיות עם אביו; ובשעה שהוא נמצא, ר”ל, בגלות – אזי “אוי” לו, זהו דבר נורא שאין כמוהו! כאילו שנמצא בשוק של בורסקי, בגלות, לא במקומו הרגיל.

וכמובא בזהר, שהלבנה אומרת ליהודים שמה שהיא בהעלם בזמן הגלות הוא רק מצד סיבה צדדית, “בגין שאני שחרחרת”, “ששזפתי השמש דאסתלק מני שמשא לאנהרא לי ולאסתכלא בי וחד דבני אמי נחרו בי”, אבל באמת הלבנה קיימת גם בזמן הגלות.

ועד”ז כאשר יהודי נמצא במצב של גלות, הוא בעצמו לא טמא, ח”ו, הוא רק “קרוי” טמאה” (בלשון רש”י), שהרי בעצם, הגלות לא נוגעת לו (“דירט אים ניט אָן”), זה לא מקומו! הגלות רק פועלת עליו שיהי’ “קרוי” טמאה”.

(משיחת ש”פ תזריע, פ’ החודש ה’תשמ”א* – בלתי מוגה)

(6) ברכות ג, סע”א.

(* מובאת במלאת 30 שנה לאמירתה.

(4) פסחים פז, ב.

(5) חינוך מצוה תי.

הדמיון והלימוד מהעלם הלבנה לזמן הגלות

"קריו' טמאה" (פרש"י פרשתנו יב, ז)

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. הפסוק "אל תראוני שאני שחרחרת ששזפתני השמש", מבואר בזוהר² לא בתור ציווי אלא כסיפור דברים:

"בשעתא דסיהרא אתכסיא בגלותא - היא אמרה אל תראוני", שהפירוש בזה הוא - לא "דאיהי פקידת דלא למחמי לה", שהיא "אבודה" ח"ו ("פארפאלן") ולכן מבקשת שלא יביטו בה, אלא - "בגין דאיהי חמת תיאובתא דישראל לגבה למחמי נהורא, היא אמרת: אל תראוני - לא תיכלון למחמי לי, אל תראוני ודאי", שהפירוש בזה: כשהלבנה רואה שבני ישראל לא רואים אותה, היא פוחדת שהם יתיאשו מלהביט בה - ולכן, היא אומרת ליהודים ומנחמת אותם: "אל תראוני - לא תיכלון למחמי לי, אל תראוני ודאי" - עליכם לדעת, שמה שאינכם רואים אותי הוא רק משום שעתה הוא זמן הגלות, ורק "בגין שאני שחרחרת", כיון ש(בזמן הגלות) השמש מתכסית ממני. אך באמת קיימת אני גם עתה, בשלימות, ותיכף תבוא הגאולה שאז תראו אותי בשלימות. ולכן אל לכם להתיאש מלהביט בי.

זאת-אומרת, אע"פ שבזמן הגלות הלבנה בהעלם, היא רוצה שגם אז יביטו בה ויראו אותה,

וכאשר היהודים מסתכלים ומחפשים אותה ומצפים לראותה - אזי הלבנה עצמה מנחמת אותם, כי הגם שעתה אינכם רואים אותי, זהו רק מצד סיבה צדדית - "בגין שאני שחרחרת", ובמילא עליכם להשאר עם תשוקה ושאיפה לראותי, וזה גופא, שיש לכם כזו תשוקה, יפעל שתבוא הגאולה ותראו אותי בשלימות; הלבנה מבטיחה שסוף-כל-סוף יראוה, וזה גופא יהי ע"י שיצפו לראותה!

ב. [.] ומזה ישנה מיד הוראה בפשטות:

הגלות אינה דבר טוב ולא דבר המתאים ("גלות טויג ניט"), כמובן וגם פשוט. וכשיהודי נמצא בגלות עליו לדעת, שחושך הגלות הוא רק מצד סיבה צדדית, ועליו להשתוקק ולהתגעגע לגאולה האמיתית והשלימה, "אחכה לו בכל יום שיבוא"³, לגילוי הלבנה בשלימותה, ועד שהלבנה עצמה מנחמת אותו בזמן הגלות ואומרת לו שלא יתיאש מחושך הגלות, כי הרי זה ענין צדדי, אלא שימשיך להתגעגע לגאולה, כיון שהנה הנה באה הגאולה, ואדרבה - עי"ז שהוא יצפה ויתגעגע לגאולה - זה גופא יקרב יותר את הגאולה.

ג. ולא כאותם האומרים שאין זו דרכם לצעוק ולתבוע "ווי וואַנט משיח נאַו", ואומרים שגלות היא דבר "טוב", שהרי כיון שלא ברצוננו הלכנו לגלות, אלא הקב"ה שלח אותנו לגלות - מוכרחים לומר שזהו דבר טוב!

כוונת הגלות, אומרים הם, היא בכדי ללמוד תורה ולקיים מצוות בגלות, אבל הגלות עצמה היא דבר טוב (רחמנא-ליצלן)!

3) מה"ג עיקרים.

1) שה"ש א, ו.

2) ח"ג מה, ב.

גם על הספק וספק ספיקא, אפילו אלף ספיקות! ולכן, ממשיכים לדבר בזה מתוך עקשנות כו', שמא כולי האי ואולי יפעלו הדברים את פעולתם.

ז. ויה"ר שמהדיבור ע"ד הגאולה, ובפרט ב"עת רצון" שבה מודגש הענין ד"ר"ח של גאולה" - נזכה תיכף ומיד למעשה הגאולה בפועל ממש,

וכאמור, תיכף ומיד, עוד לפני ר"ח ניסן, בעיצומו של יום השבת,

- ובפרט ש"כל מלאכתך עשוי"²⁹, כולל המלאכה ד"מעשינו ועבודתינו" הפועלת את הגאולה³⁰, שגם מלאכה זו "עשוי" -

29) מכילתא ופרש"י יתרו כ, ט. שו"ע אדה"ז אר"ח הל' שבת סש"ו סכ"א.

ובדרך ממילא יהי ר"ח ניסן דשנת תשמ"ז - "ר"ח של גאולה", עד לגאולה באופן של "נסי נסים", כמרומו בב' נו"נין שבתיתת "ניסן"³¹,

ולא עוד, אלא שר"ח ניסן גופא יוקבע באופן של קידוש החודש ע"י ב"ד הגדול שבירושלים,

ולאח"ז יתחילו ההכנות להקרבת הפסח בי"ד ניסן - בביהמ"ק השלישי, בירושלים עיר הקודש, בהר הקודש ובארצנו הקדושה,

כן תהי לנו - בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, בפשטות ממש.

30) תניא רפ"ז.

31) ראה ברכות נז, רע"א ובחדא"ג מהרש"א שם.

מדור ה"דבר מלכות"

מוקדש לזכות

הרה"ת אורי אהרן יואל בן מינדל וזוג' בת"יה רות בת שרה שיחיו

וילדיהם: שטערנא שרה ושמואל שיחיו

ולזכות דוד יעקב בן מינדל שי, מיכאל נחמיה בן חיה אסתר וזוג' רחל יפה בת מינדל שיחיו

וילדיהם: עדן שרה ושהם מרדכי שיחיו

ולזכות שושנה חסיה בת מינדל שתחי

ולזכות הרה"ת אפרים יונה בן פאולין רות וזוג' רייזל פרומה בת חיי רחל שיחיו

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומה שי ולזכות חיי רחל בת שפרנצא שתחי

ולזכות צבי בן חיי רחל שי

המדור מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקוים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

ההוראה שלמדים מפרשת החודש

"מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם" (פ' החודש)

בפרשת החודש נתבאר פרטי הענינים דאכילת הפסח: "וככה תאכלו אותו מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אותו בחפזון"¹, "מזומנים לדרך"², כלומר, שאכילת הפסח היא באופן שעומדים מוכנים להגאל ממצרים, עד ש"מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם", כך שמוכנים לצאת ממצרים **תיכף ומיד** באותו רגע שבו יקבלו את הידיעה ש"הגיע הקץ", שאז "לא עיכבן המקום (אפילו) כהרף עין"³, ובודאי שמצדם הם לא יתעכבו "כהרף עין", שכן, עוד מקודם לכן עמדו מוכנים לגאולה.

וההוראה מזה – בפשטות:

יהודי יכול לחשוב שמכיון שהגאולה תהי' רק ברצונו של הקב"ה, וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בשם אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (שהי' בנו יחידו וממלא מקומו)⁴: "לא מרצוננו גלינו מארץ ישראל, ולא בכחותינו אנו נשוב כו' אבינו מלכנו כו' הוא יתברך יגאלנו כו'" – אין לו מה לעשות בקשר ליציאה מהגלות, כך שבינתיים יכול לישון... ובמקרה הטוב ביותר – לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות, שהרי אין לך דבר גדול יותר מזה, ומה גם שבעת עסקו בעניני קדושה, תורה ומצוותי', נמצא אז במצב של גאולה רוחנית.

ועל זה באה ההוראה מאופן אכילת קרבן פסח – שכאשר בני"ק **קיימו את ציווי הקב"ה** "ואכלו את הבשר בלילה הזה עלי אש ומצות על מרורים יאכלוהו", קיימו זאת באופן ד"מתניכם חגורים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם", כלומר, שלא הסתפקו בקיום ציווי הקב"ה, ובפרט ציווי הקשור עם ענין של חירות (אכילת קרבן פסח ובאופן ד"צלי אש"), אלא **ציפו והמתינו בקוצר רוח** לרגע הנכסף שבו יגאלו ויצאו ממצרים, עד **שעמדו מוכנים** – "מתניכם חגורים גו' ומקלכם בידכם" – להגאל ולצאת ממצרים.

ומזה מובן גם בנוגע ליציאה מגלותנו זה – "כימי⁵ צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות":

גם כאשר יהודי לומד תורה ומקיים מצוות בשלימות – אינו יכול להסתפק בכך, אלא צריך **להמתין ולצפות בקוצר רוח** לגאולה האמיתית והשלימה, עד כדי כך, שחוגר מתניו ונועל את רגליו ונוטל את מקלו בידו, **ועומד מוכן** – "עמדו הכן כולכם"⁶ – לרגע שבו תבוא הידיעה ש**משיח בא...** ואז יצא מיד מהגלות אל הגאולה!

(1) בא יב, יא.
(2) פרש"י עה"פ.
(3) פרש"י שם, מא.
(4) לקו"ד ח"ד תרצב, א. סה"מ קונטרסים ח"א קעה, ב.
(5) מיכה ז, טו.
(6) סה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב. אג"ק אדמו"ר מהר"י צ"ח ר"ע רעט.

מובן וגם פשוט שגם ברגעי הגלות האחרונים צריכים ללמוד תורה ולקיים מצוות בכל המסירות והתוקף וכו', אבל ביחד עם זה, אי-אפשר לשקוט ולשבת בשלווה עד שהקב"ה ירצה להביא את הגאולה, אלא יהודי צריך לעשות את כל התלוי בו כדי **למהר ולרזז** את הגאולה, ועד שעומד מוכן, "עמדו הכן כולכם", לצאת מהגלות לגאולה האמיתית והשלימה.

אפילו אינם-יהודים מבחינים שיהודי מוכן לגאולה

וענין זה – עמידה בתנועה שהוא מוכן לגאולה – ניכר אצלו בגלוי כל כך עד שאפילו אינו-יהודי מבחין בכך, כפי שהי' ב"ימי צאתך מארץ מצרים", שכאשר אינו-יהודי הביט דרך החלון לתוך ביתו של יהודי, ראה שהיהודי ובני ביתו אוכלים קרבן פסח **בחפזון**, כאשר מתניהם חגורים נעליהם ברגליהם ומקלם בידם, מכיון שעומדים "מזומנים לדרך", לצאת ממצרים (כפי שידעו גם המצריים שבני" מתכוונים לצאת ממצרים), וכמו כן בימינו אלו – שאפילו אינם-יהודים מבחינים בכך שיהודי **עומד מוכן** לגאולה.

ובל' הכתוב בקאפיטל פ"ג בתהלים: "אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט א-ל"⁷, היינו, שלא מסתפקים בקיום התומ"צ, אלא מבקשים ודורשים מהקב"ה לצאת מהגלות, ובמילא, עומדים מוכנים לרגע שבו יזכו כבר לצאת מהגלות, וכאמור, שענין זה ניכר בגלוי גם לעיני כל עמי הארץ, כסיום הקאפיטל: "וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ".

ונמצא, שההוראה שלמדים מפ' החודש היא בב' קצוות:

מצד אחד – גם ברגעי הגלות האחרונים נמצא יהודי במצב של גאולה, "ראש חודש של גאולה", ועד שהדבר ניכר אפילו באכילתו – דרך חירות; וביחד עם זה – חפץ ומשתוקק ביותר וממתין בקוצר רוח לגאולה כפשוטה, עד שעומד מוכן ומקלו בידו... לצאת מיד מהגלות אל הגאולה.

והוראה זו – יש לקחת מהקריאה בתורה בפ' החודש על כל השנה כולה, והעיקר – ליישמה בפועל ממש, ובלשון הידוע⁸: "קב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא בר נש אשתדל באורייתא ומקיים עלמא", הן בנוגע לעולם הפרטי שבו, והן בנוגע לכללות העולם – שהרי "כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם"⁹, ופשוט, שאין הכוונה בזה שיבוא לרגש של גאווה ח"ו, אלא אדרבה – שידע את גודל האחריות המוטלת עליו, שביכלתו ובכחו לפעול ענין של **גאולה** בעולם כולו, כפס"ד הרמב"ם¹⁰: "עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

ועי"ז זוכים **תיכף ומיד** לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו – "לא עיכבן המקום כהרף עין", ובלשון הרמב"ם¹¹: "**מיד** הן נגאלין", במהרה בימינו ממש.

(משיחת ש"פ ויקרא, פ' החודש, ר"ח ניסן ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

(7) פסוק ב.
(8) זח"ב קסא, רע"ב.
(9) סנהדרין לז, סע"א – במשנה. וראה רמב"ם הל'
(10) הל' תשובה פ"ג ה"ד.
(11) שם פ"ז ה"ה.
סנהדרין פ"ב ה"ג.

